

Sygn. akt II CSK 665/18

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa A.L.
przeciwko P.W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 9 października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 listopada 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.700 (dwa
tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona

w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powoda A.L. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 listopada 2017 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, pełnomocnik powoda sformułował pytanie, „czy wymagalność roszczenia można utożsamiać z terminem spełnienia świadczenia na gruncie zobowiązań bezterminowych w kontekście potrącenia?”.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, IC BSN 2009, nr 4, s. 48). Musi to być zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencki, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Przedstawienie istotnego zagadnienia prawnego wymaga precyzyjnego sformułowania poprzez wskazanie przepisu prawa materialnego lub procesowego, z którym jest związane, i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tych wymagań nie spełnia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym skonstruowanie zagadnienia prawnego następuje przez

przedstawienie pytań „do rozstrzygnięcia” to znaczy pytań, których konstrukcja powoduje, że rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego dokonywane jest przez wybór towarzyszącej mu odpowiedzi (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CZP 2/00, OSNC z 2000 r., nr 11, poz. 200).

Podnoszona przez skarżącego kwestia nie ma wymaganego charakteru. Była przedmiotem wypowiedzi zarówno Sądu Najwyższego, jak i doktryny i obecnie nie budzi wątpliwości. W uchwale z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 76/14 (OSNC 2015, nr 7-8, poz. 86) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że skoro strony w umowie nie oznaczyły terminu spełnienia świadczenia z tytułu kar umownych, zobowiązanie takie ma charakter bezterminowy. Wymagalność roszczeń wynikających z zobowiązań bezterminowych, jak również początek biegu przedawnienia takich roszczeń należy określać przy uwzględnieniu art. 455 k.c. Roszczenie takie staje się zatem wymagalne w dniu, w którym świadczenie powinno być spełnione, gdyby wierzyciel wezwał dłużnika do wykonania zobowiązania w najwcześniejszym możliwym terminie (art. 120 § 1 zd. 2 w zw. z art. 455 k.c.). Przedstawiona linia orzecznicza jest obecnie jednolita i utrwalona, co potwierdza stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 5 marca 2019 r., II CSK 41/18 (Biul. SN 2019, nr 5, s. 20).

Skarżący w skardze w rzeczywistości prezentuje postulowany przez siebie sposób rozstrzygnięcia sprawy, opierając swój pogląd na dawnej linii orzecznictwa, tj. sprzed podjęcia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 76/14, co w istocie zmierza do zainicjowania kontroli instancyjnej względem dotychczas wydanych orzeczeń i przeprowadzonego w sprawie postępowania. Sformułowane zagadnienie prawne ma zatem charakter pozorny.

Nie można także nie dostrzec, że zarzuty sformułowane w podstawach skargi kasacyjnej w rzeczywistości zmierzają do zakwestionowania ustaleń Sądu drugiej instancji i dokonanej oceny materiału dowodowego, co - zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. - w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne.

Na marginesie należy dodać, że autor skargi kasacyjnej jej podstawy opiera na „art. 393³ § 1 pkt 1 k.p.c.”, który nie obowiązuje.

Z tych wszystkich względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek pełnomocnika pozwanego zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 i art. 99 w zw. z art. 108 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 ust. 1 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

as]

jw